

Mvù Pôl dé jomò mé bò Yeésò bò ké Kòrênt

Bèh bieê

¹ Né mè Pôl mbònj tebê Yeésò *Kristò. Cànj lé mè sie kwaá naâ mé kàgà-ndòn seèn. Bèh òm beèh Timotê nyagá njií né mé bí bò Cànj bò ké Kòrênt, mé bò nùàr Yeésò te tàbè Akayî mene òóŋ.

² Tele beèh Cànj bò Fehtoò beèh Yeésò Kristò a, kúlú bí, bó haá bí òlè.

Bèh gèr mé bèh bòŋ

³ Kùsèm Cànj Tele Fehtoò beèh Yeésò Kristò. Tele kó-jere né bú. Né mene gèr gèr dé heè, à né béh teèn òóŋ bòŋ laré.

⁴ À béh te dà m gèr-e bòŋ laré né kóó, ye te béh bòŋ keéh cu bòó mé né gèr feh hihiné ñené môn.

⁵ Yoòr beèh né gèr mé lé naâ yoòr Kristò. Cànj béh bòŋ né mé Kristò ndò.

⁶ Mò béh né mene dà m bò gèr mân ñené laré, sâ, béh mé ñjèh bòŋ né bí, te yili sòm bí. Mò béh baá òóŋ, nde né bí bòŋ ndò, te bí kwa terreb, bí yolo laré ye gèr faá béh ò.

⁷ Béh né kwàgà bìi yieé, béh né kóó ye, yoòr bìi né gèr mé né yoòr beèh. Mò né mân, sâ Cànj béh bí bòŋ nde né òóŋ.

⁸ Mò bó ye tútueè, ñjèh faá gèr ò, béh lé naâ bú ké te tàbè Asià ñené kum. Gèr béh nyunò òlí

seér cu lòu; nuaré déi lé múnò ná cù ye nyí nde né teèn yili yuo.

⁹ Á sâ, lé béh feh seér naâ lòu ndo, ye te béh mé terreb beèh táj cú, te béh temé kwaá njií seér yoòr Càṅ. À nùàr te cio komo sòm yeé kóó.

¹⁰ À lé béh te gèr hèllè yili sòm naâ kóó, à nde cu né béh môn yili sòm. Béh ndèm beèh kwaá né ye, à béh méménâ yili sòm den nde né kóó ma.

¹¹ Bí nde né béh Càṅ teèn dua gam, te Càṅ ṅweé hueh bò nùàr kókoó, à gam béh; te nùàr ṅún vra gi bú felè beèh ndo.

Gò Pól mé à lé naâ kuún

¹² Temé beèh né lè sagár. Lòu sam, ndòn beèh ye béh a: béh yoòr né mé dene bèsónè mé dene gècèn, wa né toò bò nùàr doón ṅené, tétég né njolò bìi ma. Bí kóó ye, béh mé kógòn dé nùàr dèn ṅwéh, né seér húóm-temé Càṅ gam né béh kóó.

¹³ Yeé baá môn, béh bí bò njèh dé tetarê nyàgà njí cú ndo, béh bí nyagá njií lom aá bò njií mé bí nde né ṅweé komo. Mè né gwaán ye te bí ṅweé komo.

¹⁴ Dé kènê mè né kóó ye, bí ṅweé faṅ den né lòu. Mé njèh mene, cu déi bí nde né ṅweé komo, ye lòu mé Fehtoò beèh Yeésò Kristò cuù nde né teèn, bí sagár nde né mé béh, faá béh nde né mé bí sagár no.

¹⁵⁻¹⁶ Teèn sâ mè lé naá giì gwaán ye te mè wa loḡò ké lo bìi, mè kela nde ye Masedínà. Mò mè cuù baá, béh bí den weh cu ndo, te bí dé bìi kwa

njua mbei fà. Jomo sâ bí sé naâ mè gam, te mè nde ser ké Judé.

17 Njèh cén, mè lé ménâ bó ná ngwêh. Mè yeé ménâ bó cú, bí ye, sâ mè mé bí boó né ja wa? Wa bí ye, mè hên boó né seé ngàn yoòr, mè né mé sòn fà wa?

18 Càn né sòn mò kóó, béh mé bí tueé lom né sòn cén; mo béh ye: «Nyea”, sâ gi aá. Mo béh ye: «Hôs”, sâ gi aá ndo.

19 Lòu sam, Njunà Càn Yeésò Kristò, mé bêh Silâs mé Timotê lé naâ ké lètenè biì se doô né lom nùà gècên. À dé seèn nyea bô hôs bècèné gwàn hùalè bèh; à gi lom né «Nyea”.

20 À né dé seèn «nyea” mé bò ndéb Càn doón mboón gi né teèn. Béh «È môn” mé yilí Yeésò Kristò tueé yeé dé cí, te Càn ter ñaá lom kóó.

21 Càn béh bí hên kurú kwaá né kóó, te béh beè Kristò njebá lom tég. À béh balé kwaá né kóó, ye béh né bò nùàr nyí.

22 À béh mágá seèn yoòr maga kwaá gi aá, à nyeén kwaá gi béh Cúcuí seèn te temê ndo, te béh ñene kó mé njéh, ye nyí nde né béh njèh doón haá gií ma.

23 Mè tueé bí, sòn mò né Càn. Mo né nyeén, mè kú kuù. Mo mè sé naâ ké lo biì waá, mè sé naâ bí seé weh. Mè lé kuún naâ dé cí.

24 Béh gwàn ngwéh felè biì taab ndo. Lòu sam, bí ceér Yeésò Kristò sie lom né tég. Njií mé né lè beèh, béh ye te béh bí seé boó lom felè biì, te gam bí, yo sagár bí.

2

¹ Mè kuún baá-re gò hèllè ndo, te mè bí temé lè bó yúlá cú;

² wanóŋ sâ neì mè temé lè bɔ́ samé cu nde né kɔ́ wa? Ngweéh sé la né bí mà. Hên, mo temé biì né lè yulá, bí nde né mè temé lè bɔ́ samé cuú wa? Dé sâ ndóg.

³ Mè lé bí mvù hèllè nyagá naâ dé cî, ye te mè ndeè waà, bí mè temé lè bó yúlá cú. Lòu sam, bí sé la mè temé lè bɔ́ samé seér naâ kɔ́. Dé mò, mè lé naá giì kɔ́ ye, mo mè né samésé, bí nde gi né mé vógó-temé mene dɔ́ŋ sagár ndo.

⁴ Mè tueé bí, mè lé bí mvù hèllè nyagá njií naâ mé yímé njolò, mé yílí temé mene dɔ́ŋ. Mè lé nyàgà ná ngwéh ye te temé yili bí mé njéh lè ndo, mè ye te bí nene kɔ seér lòu, ye mè né lom bí mé gècên mene gwaán ma.

Veên lè kulú sòm giì

⁵ Mo nuaré déi lé naâ bò nùàr temé lè bɔ́ yulá, à mé mè bó ní ngwéh, à bɔ́ njií né mé bí mene. Mo sam, à sâ bɔ́ njií né mé bò déi lètenè biì.

⁶ Bí lé naâ bú gèr feh keéh. Kènê wulu baá kèn.

⁷ Bí kulú sòm á yulá-temé sâ lè biì, bí bɔ́ seér cu bú lòu, wanóŋ à nde né mé kú vuagá kuú.

⁸ Mo né mân, mè né bí bɔ́, bí fèh kéh bú gwaân biì ndo.

⁹ Mè lé bí mvù sâ nyagá njií naâ ye te mè jògò ke ke, bí né sòn mò ngweé wa.

¹⁰ Mo bí kulu sòm gi aá veên nùà hèllè lè biì, sâ mè nde né veên seèn lè mò kulú sòm. Mé njéh mene, mo à naâ mè njeré déi bɔ́, sâ mè veên

seèn lè mò kulú sòm gi aá kèn. Mè ménâ boó né felè biì, toò Yeésò Kristò,

¹¹ te *Sátàn terreb felè beèh kwà cú. Lòu sam, béh né gi seé seèn kóó.

Nyàmè Pôl ké Troâs

¹² Bí né kóó ye, mè lé naâ ké Troâs ndeé, te mè se Njàgà Bagaà felè Kristò. Wa ké teèn, mè kwa Fehtoò beèh gulu kwaá baá mè ceér seé seèn lɔŋ.

¹³ Njèh cén, mè lé òm beèh Tîte ké teèn kwà ná ŋgwêh. Mè yeé bú ké teèn kwà cú, temé mò lè diè cú ndɔ. Mè bie weh bò nùàr, mè fɔón gò, mè nde Masedínà.

*Bò tángóg jomo *Kristò*

¹⁴ Siè ŋgób, Càŋ Dueè, béh né wò vra! Béh jomo Kristò né bò tángóg. Wò béh mân sie kwa naâ kóó, ye te cu òóŋ béh cɔ beh nyí, béh yoòr den mé múmú nyí, bèh òóŋ béh né nyí mé bò nùàr ŋgo feh.

¹⁵ Mé gècèn mene, béh né faá kómó múmú mé Kristò né mé Càŋ haá njií nɔ. Bòó mé nde né yili yuo òóŋ nde né múmú sâ ŋgweé. Bòó mé nde né lòu leér le, ŋgweé gi múmú sâ ndɔ.

¹⁶ Dé boòn nde né múmú ciòò, bó kuú nde né mé njéh. Dé bòó mé nde né yili yuo, múmú yòŋ. Sâ nuaré òóŋ nde né seé hèn boó komo wa?

¹⁷ Mé njéh mene, béh dé beèh faá bò òóŋ nɔ sam. Dé boòn, ŋgòr Càŋ beè boòn né seé kàgàlòŋ. Sâ béh dé beèh tueé sege lom né ŋgòr Càŋ. Càŋ lé béh temà naâ kóó, béh tueé den né toò seèn, béh tueé né mé yilí Kristò.

3

Bò seé bò dé ngòṅ feê

¹ Sâ ngòṅ hên tueé né ye, béh punó né lòu wa, né naàn? Kò bó nyagá sòó cu bí mvù, ye bí a, béh né bò gècên bò wa? Wa kò bí nyagá haá béh mvù beè, te béh nde ye beré déi ndo wa? Bò déi dé sâ bɔ́ó yeé kɔ́ó, dé beèh môn sam, bò nùàr né gi béh kɔ́ó.

² Mvù beèh né bí. Né gi te temé bìi nyagá den. Bò nùàr nde né ṅené kɔ́ó, bó jaṅé cí.

³ Né lom bèsonè ṅené den ye *Kristò lé nyagá naâ mvù sâ kɔ́ó, à beè beèh tema keéh né lòu. À mé nòmò nyàgà ṅgwéh, à nyagá seér né mé Cúcuí Càn làn. À te taâ nyàgà kwá ṅgwéh, à nyagá kwaá seér né lè nùàr.

⁴ Né lom môn, temé beèh né gi bèh sâ. Baá gi ké toò Càn mé njua Kristò.

⁵ Bɔ́ó mene naàn, gèh seé hên, béh túé ṅgwéh ye béh né bú mé feh beèh bɔ́ó komo ndo. Mò béh né njeré déi bɔ́ó komo, sâ Càn njií sâ bɔ́ó né kɔ́ó.

⁶ À bɔ́ó naâ kɔ́ó te béh nde ye bò seé bò dé ngòṅ feê ṅaá. Ngòṅ feê sâ dé seèn mé *sóú tán ṅgwéh. Sóú né mene te mvù nyagá den, à cí tán ṅgwéh. Né seér Cúcuí ṅagâ feh né béh ceér kɔ́ó. Sóú mé bó lo naâ nyagá kwaá sâ, nùàr kem yií seér né te cio. Cúcuí Càn dé seèn nùàr yili sòm seér né lòu.

⁷ Bó lo naâ sóú sâ te taâ nyagá kwaá; bò nùàr ṅene kò terreè Càn teèn; kuún Músi lé naâ mé

njéh lòu baá seér. Bò huaán *Iserálà yeé nde áá njolo teèn ke njií, dé keè sam. Á sâ, ñagâ hèllè nde cu né mbaá nyimé le ndo. Mè tueé bí, mo sóú mé bèh cerê seèn né cio, né bò nùàr terreb Càṅ mân feh keéh,

⁸ sé tagá seé Cúcuí Ñagâ nùà njèh wa?

⁹ Mo ṅgòr mé nde né bò nùàr te ju sie yií, né gi mé terreb Càṅ yoòr, sé tagá ṅgòr mé nde né nùàr toò Càṅ nùà dilí yilá wa?

¹⁰ Njií ye béh a, júée ye terreb mé lé naâ terreb sâ ña baá njèh mbaá; wanóṅ terreb dé kèné seèn taré kelá né kóó no.

¹¹ Mo dé mé lé cèr màgà ná ṅgwèh doò, lé naâ ménâ lieé huóóm, sé tagá dé mé cer den nde áá kèi cén wa?

¹² Yeé baá mân, ndèm beèh yieé ndo.

¹³ Béh dé beèh faá Músi sam. Músi dé seèn lé naâ njolo vuob, ye te ñagâ mé né toò kuún nyí njolò bò huaán *Iserálà nyimé dèn cú.

¹⁴ Bò huaán Iserálà lé naâ lòu ndegé seér. Né mene bò ndùté ndùtù boòn née ṅgwé kòmò ṅgwéeh ye. Bó né mene mvù ṅgòṅ cuúm jaṅé, bó lom njeré déi teèn ṅgwé kòmò ṅgwéh; den cu né ka nág faá bó née njolo vuob den ye no. Lòu sam, ko nùàr né jomo *Kristò, vùòb seèn huar yuo ye bú njolò.

¹⁵ Mé cafanê mene, bó né mene mvù Músi jaṅé, bó lom ṅgwé kòmò ṅgwéh; den né faá vùòb cén sâ bó lalé den né kóó no.

¹⁶ Ko nùàr ña seér né nùà Fehtoò beèh, vùòb huar yuo ye bú yoòr.

17 Lòu sam, Fehtoò beèh né Cúcuí. Bèh mé Cúcuí Fehtoò beèh né teèn dɔ́ɔŋ, bò nùàr kwer sòu sam cuú.

18 Béh bòó mé né gi ka Yeésò dɔ́ɔŋ, vùòb béh njolò huar yuo aá kèn. Yoòr beèh ñené seér aá terreb Fehtoò beèh. À né béh kweéh seér, te béh ndeè den faá bú nɔ, te terreb seèn yoòr beèh yam ñeí cu lòu. Dé sâ Cúcuí Fehtoò beèh bòó lom né kɔ́ɔ.

4

Sɔ̀ò màr mé bò ñjèh gècèn Càn lè

1 Càn mé húóm-temé seèn béh seé hên beè haá kwaá né kɔ́ɔ, temé béh lè kú ñgwéh dé cí.

2 Bò ñjèh fegùli mé bò nùàr né lòu bòó naáb bele dɔ́ɔŋ, be beèh teèn sam. Béh lòu túé nágá ñgwéh, béh ñgòr Càn lòu túé kwéh sér ñgwéh ndɔ. Béh tueé seér né ñgòr gècèn, béh né toò Càn bèsonè mbaá, béh ye te bò nùàr ñene kɔ gècèn beèh teèn ndɔ.

3 Mè tueé bí, mɔ beè bò déi Njàgà Bagaà ka ñágá ñgwéh, sâ ñágá ñgwéh beè bòó mé nde né lòu leér le sâ.

4 Bó temé teèn kwá ñjì ñgwéh. Lòu sam, *Sátàn né *wɔ́ŋ hên tuú, à bó temé beè vuɔb sie gi aá kèn, ye te bó ñagâ Njàgà Bagaà ñéné kòmò cú, te bó ñéné kó cú ye yoòr *Kristò ñené né gùm Càn Dueè nùà ñjèh.

5 Bí kóo ye, mɔ béh baá ñgòr Càn se, béh felè beèh túé bèh, béh se lom né Yeésò Kristò, ye Fehtoò né lom bú. Béh dé beèh né bò seé bò bìi, felè Yeésò Kristò ma.

⁶ Càn mé lo tueé naâ ye ñagâ a, bá lètenè cibî baà doô, béh ñagâ seèn lè ba kwaá né koo, te feh bò nùàr ñagâ seèn, bó ñene ko *sùsum seèn mé né toò kuûn Kristò baá den.

⁷ Béh né faá soò màr no. Mé njéh mene, Càn bò njèh gècên seèn yíi kwaá seér né lè beèh, te feh keéh ye terreb né lom dé Càn, dé beèh sam ma.

⁸ Béh né mene te dà m gèr-e huná yilá, mé njéh mene, gèr hèllè béh dób ñgwéh. Béh né mene ndio, béh ndèm sòm bèh.

⁹ Bó né mene béh bunó, mé njéh mene, Càn njolo mé béh cì ñgwéh. Bó né mene béh doó turú, mé njéh mene, béh ñèrrè ñgwéh.

¹⁰ Béh yoòr beèh cu doón ko lom né núr ciò Yeésò, te yòn seèn yoòr beèh ñené seér koo.

¹¹ Béh bòó mé né làñ hên, béh né lom te cio; né felè Yeésò, te yòn seèn ñené yuo kelà yoòr beèh, béh bò wàn bò.

¹² Mo né mân, cio nde né béh seé weh, te yí yoòr bì ñené seér yòn.

¹³ Né gi te mvù Càn nyagá den ye: «Mè né temé cén mé Càn kwaá njií, mè ñgòr seèn se né dé cí.» Dé beèh ménâ ndo, béh né temé cén mé Càn kwaá njií, béh bò nùàr ñgòr seèn se né dé cí ndo.

¹⁴ Béh né koo ye, Càn mé lé naâ Yeésò Fehtoò beèh te cio komo som, nde né béh te cio faá bú no komo som ndo, te à weh bilí njií gi béh bí doón ké toò seèn.

¹⁵ Njií mé né kelá doón boó gi né te gam bí, te nùàr ñgún kuú fùgò beè Càn, nùàr ñgún vra ñéi

bú lòu ndo. Sâ doón te be terrèb Càṅ ṅa ter koo.

Dene ṅuli

¹⁶ Temé béh lè kú ṅwéh dé cí. Yo beèh yua nde den né dé yuaâ koo, temé beèh né dé seèn lòu taré ṅaá seér; cieé doón Càṅ né bú terreb sagá.

¹⁷ Gèr né mene béh kema doón, beè beèh né njèh mbaá, nde né gií. À béh too kwaá seér né ceér kùrmò. Né meì bò kùrmò; à ter le nde né cu doón.

¹⁸ Béh dé beèh temé kwaá njií né te njií mé bó lòu ṅéné bèh. Njií mé bó né lòu ṅené, béh temé teèn kwá ní ṅwéh. Lòu sam, njií mé bó né lòu ṅéné doò beéh ṅágá bèh. Njií mé bó lòu ṅéné bèh ter dé kèi cèn ṅaga le né koo.

5

¹ Béh ká cie cer ṅogó née lè dùṅ ye. Sâ jue né yo beèh dé ká te *wóṅe. Mo ṅerré baá, Càṅ nde né béh gwà nùà njèh ké te vulúu haá. Sâ baá gwà beèh dé kèi cèn, mé nùà koo mé ná ṅwéh.

² Mo béh né mene kènê cuané, béh mé njéh gaán gi né gwà feê ké te vulúu kwaà.

³ Béh ndeé ké sâ kwa lom nde aá yo dé tètàgà.

⁴ Dé ká te wóṅe né môn, béh lè dùṅ hèllè cuané nde né fí. Sâ túé ṅwéh ye, béh gwaán lom aá te yo húóm huaré yuò. Béh gaán né yo dé ké te vulúu, te yo dé húòm hèn ṅa seér dé Cúcuí mé dé seèn kú ndé cú.

⁵ Càṅ mé feh seèn lé ye nyí nde né béh ménâ kweéh seér. À béh Cúcuí seèn haá gi aá kèn, te

béh ñene kɔ mé ñjéh ye, nyí nde né béh ñjèh ðóŋ haá gií ma.

⁶ Yeé baá môn, temé beèh lè kú cú ndɔ. Béh kɔ lom aá ñjèh cén, ye mɔ yo hèn née béh yoòr ye, sâ lɔ́ Fehtoò beèh née dàb mé béh ye ndɔ.

⁷ Né môn, béh temé kwaá ñjii né te ñjii mé béh lòu ñéné bèh. Béh táŋ só ñgwéh ye, kɔ béh ñene baá.

⁸ Béh yeé môn táŋ cú, temé beèh lè kú cú ndɔ. Béh gwaán lom né yo dé hèn kwaá lɔ́, te béh nde ké kwarè Fehtoò beèh.

⁹ Sâ béh né mene mé njolo, béh kuú mene, béh gwaán lom né seé mé à gwaán nê.

¹⁰ Lòu sam, béh nde gi né toò *Kristò ñjebá, te à tena ju nùà kàn. À tena nde né mé seé seèn; né mene seé bagaà, né mene dé veèn, baá sàgà seèn.

Nàŋ lètenè nùàr bô Càŋ

¹¹ Béh né gi Fehtoò beèh veéh kɔ́. Yeé baá mân, béh né lom tég lege, ye te bò nùàr cer gi ménâ ndɔ. Càŋ né gi béh kɔ́ nyegé. Mè né munó ye, bí né gi mè kɔ́ ndɔ.

¹² Béh toò bìi lòu púnó ñgwéh, béh ye te béh se nyegé bí dé seè, te bí sagár mé béh. Mɔ sam, bò nuaré déi né lètenè bìi punó gɔ, bó mé yòŋ nùàr táŋ ñgwéh, bó dé bɔ̀n punó seér mé dé ñgàŋ yoòr. Mɔ né ménâ, te bí ke weh yoòr beèh, bí maáb tena lɔ́ bó toò.

¹³ Bó ye béh né kùlù sé wa? Mɔ béh né mene kùlù, sâ né felè Càŋ. Á, mɔ béh né te ceér-e, sâ né te gam bí ndɔ.

14 Béh dé beèh kɔ lom né ye, gwaân Kristò béh mân lu né kɔɔ. Béh né gi kɔɔ ye, nùà cén naâ felè nùàr dɔɔŋ kuú. Sâ tueé né ye, nùàr dɔɔŋ né gi mé gà te cio sâ teèn.

15 À cio kuú né dé nùàr dɔɔŋ, te bòó mé né mene yɔŋ, dé bɔɔn yòŋ dèn cú, bó yɔŋ seér aá dé nuaá mé lé naâ felè bɔɔn kuú, mé lé naâ felè bɔɔn te cio komo yuo cuú ndɔ.

16 Mɔ né mân, sâ béh nuaré déi mé njolo nùàr kè ndé cú. Béh lɔ naâ mene Kristò mé njolo nùàr ke njií, béh bú kènê ménâ wèh ndé cú.

17 Nuaá mé nyɔgɔ den né yoòr Kristò baá dé seèn nùà feê. Bò njèh dé cucuùm bú yoòr huar yuo aá kèn; yoòr seèn ŋené lom nde aá dé feê.

18 Sâ dɔɔŋ Càn ye te mé Kristò béh bó nyɔgɔ bilí. Kènê, à seé sâ haá keéh né beè beèh, ye béh bílí njiì bɔ nùàr ká yoòr nyí te bó bó nyɔgɔ bilí ndɔ ma.

19 Bí kɔɔ ye, Càn lé bɔ nùàr ká yoòr seèn nyɔgɔ njií naâ mé Kristò, à lé mé veèn bɔɔn lè siè dèn ná ŋgwêh. À lé béh yoòr bɔɔn tema njií seér naâ lòu, ye béh ndé júée bó a, bó ndé nyògò ndé gí ká yoòr nyí ma.

20 Béh kela baá-re bɔ sòn Kristò, béh ŋa ndɔ. Càn mé feh seèn sònò beèh tueé keéh né kɔɔ. Béh né bí mé yilí Kristò bɔŋ, kúkùr biì, bí dèn nyògò ndé gí ká yoòr Càn.

21 Bí kɔɔ ye, Kristò lé mé ndògò veèn déi yoòr ná ŋgwêh. Mé njéh mene, Càn lé naâ bú te núlu felè beèh loró yíí. Sâ dɔɔŋ Càn ye te béh mé bú toò nyí ŋa seér bɔ didilí bɔ.

6

¹ Bí kóo ye, béh bò Càṅ seé hên boó yeé kóó. Bí né gi fùgò beè Càṅ kuú. Mò né mân, kúkùr bìi, bí té gwàn mé fùgò sâ ṅa ngeh mbaâ beè bìi.

² Né gi te mvù Càṅe nyagá den, Càṅ ye:
«Cu mé húóm-temé nyí né bí beè yaám sie hên, nyí né hueh bìi ṅgweé.
Lòu mé bí nde né teèn yili yuo, nyí nde né bí gam.»

Mè tueé bí, hên baá cu mé nùàr gwaán nde né húóm-temé Càṅ teèn sâ, à nùàr yili sòm nde né lan lan.

³ Béh gwàn ṅgwéh mé nuaré déi ndugó seé beèh; béh né ceér fòón, ye te nuaré déi béh gule beè bè ló cú.

⁴ Te ṅené den yoòr beèh cu doón, ye béh né bò seé bò Càṅ: béh né mene dà m gèr ṅené laré, béh né yeé bó doón yoló gií.

⁵ Bó lé naâ béh núr duún,
bó yií béh gwà cibì,
bó né béh gèr yoòr soób su.
Béh né gèr mé seé temâ ṅené,
cu déi yógó bilí béh mé yáb yieê mene,
béh lóm cèr kwà ṅgwéh.

⁶ Mé njéh mene, béh né lom feh keéh ye béh né bò seé bò Càṅ ma:
veên déi yoòr beèh ṅéné nyí ṅgwéh,
béh né lom ceér gècèn kóó,
béh né gèr yoló,
béh né bò nùàr húóm-temé feh keéh,
Cúcuí ṅagá né béh yoòr ṅené,
béh né bò mbeí beèh mé temé cén gwaán,

⁷ béh né bò nùàr ηγòr gècên tueé,
yoòr beèh ηené lom né terreb Càη.

À béh yilá né bò didilí bò.

Sâ né bò njèh taâb beèh, béh be fà δοόη weh sie
né cí.

⁸ Bò nuaré déi né béh seén, bò déi né béh lòu βοό
guli.

Bò nuaré déi né dé veên felè beèh tueé, bò déi
tueé dé bagaà.

Béh né bò gècên bò; mé njèh mene, bó né béh bò
nyeén bò yilá.

⁹ Den né faá bó béh kó ηgwéh ηο, sâ bó né gi béh
κοό.

Den né faá béh né bò komó, sâ béh né gi bò làn
bò.

Bó né béh te gèr-e fagá yíi; mé njèh mene, béh
kú ηgwéh.

¹⁰ Bó né mene béh temé lè βοό yilí, béh né lòu
samé seér.

Béh né bò saám bò njolò bò nùàr, sâ bò nùàr
ηγún lie gi né mé béh ndο.

Den né faá béh mé njeré déi sam, sâ dàη njèh
ceré né beè beèh.

¹¹ Belà, Κορênt bò, béh bí dàb δοόη hên tueé
ηαγά né njií mé né ká lè beèh.

¹² Dé beèh, béh né bí gwaán, bí seér béh gwàn
ηγwéh κοό.

¹³ Kènê, mè nde aá mé bí faá bò huaán mò ηο,
tueé njií: bí ηgwé kó béh yoòr bìi ηgweè, te den
faá béh né bí ká yoòr beèh ηgweé njií ηο. Bí kwá
ló béh temé bìi λοη.

Dene kêr

14 Bî nuaá mé Yeésò kó ñgwéh té ñhè kèi cén mùndò, faá bó nàgà mé terreb hihiné te vún cén-e kwá bílí bèh ño. Naàn naàn mé ñhè dilí bô ñhè gobô nde né mé sòn cên den wa? Ñagâ bô cibí hùàlè bèh ndo.

15 Bóó mene naàn, *Kristò bô *Sátàn bècénè té bílí ndé ñgwéh. Nuaá mé né temé yoòr Yeésò kwaá njií, bô nuaá mé temé yoòr Yeésò kwá ñí ñgwéh né yeé kèi cén munó gií wa?

16 Naàn naàn mé gwà Càn bô sùàgà nde né felá nyi wa? Bí kékòò ye, béh dé beèh né gwà Càn dé Càn làñ. Càn mé sòn seèn tueé né ménâ ndo, ye: «Jue nyí Càn Dueè, nyí cer nde né ké lètenè bií, nyí né teèn yon den.

Càn bií nde né nyí, bí nde né bò nùàr nyí ndo.

17 Mò né mân, nyí tueé bí, bí gè mé *wón geè, bí té njií mé né dulí cór, te nyí weh kwaá ye bí kèbè nyí.

18 Tele bií nde né nyí;

bò huaán nyí dé sisiìb mé dé vévèh nde né bí ndo, jue nyí Càn terrèb.»

7

1 Bò mbeí mò, ndéb mé Càn kwa kwaá né béh tieè né cí. Mò né mân, béh yàgà sòm gí veèn yoòr beèh, béh den lom njolò Càn ñagásé, béh veéh lom bú mé temé beèh mene.

Vógó-temé Pôl

2 Bí temé bií kwá ló mé béh, bò nùàr mò! Béh lé nuaré déi veèn bó ná ñgwéh, nuaré déi gule

beè beèh bè ló ñgwéh, béh nuaré déi lòu bèlè ñgwéh ndo.

³ Mò béh né mân nyagá, béh nyàgà ñgwéh ye ju a, siè bí. Dé sâ ndóg! Lòu sam, temé beèh né bí. Né ka faá mè lé naá giì bí tueé ño, né mene dé yilì mé dé kuû dɔ́ɔ́ɔ́, béh bí né kɔ́ɔ́.

⁴ Temé mò né lom ké yoòr biì, mè sagár né mé bí. Te dà m gèr mé né béh kwa laré dɔ́ɔ́ɔ́, temé mò lè kú ñgwéh, mè kuú seér cu né mé vràb dé kuû.

⁵ Mè tueé bí, béh wa mene ké Masedínà, bèh dù lé teèn ná ñgwêh. Béh lé naâ mé lègè kwaré; kèb cieè lègè o, kèb lè veéh o, lé naâ béh seé weh.

⁶ Mé njéh mene, Tîte yeé waà baá, yo taré cu béh. Sâ dɔ́ɔ́ɔ́, Càṅ Yilì nùàr lé béh ter sɔ́ɔ́m naâ kɔ́ɔ́.

⁷ Gí cégé ñgwéh dé waâ Tîte ndo. À lé naá cuù béh tueé ye béh a, temé nyî né lè mé bí ñɔ́ré dé gècèn. Lòu sam, bí ye bí gwaán lom né mè ñenê, wa bí né mé yímé njolò, bí né jomo mò ma. Mòn, bò nùàr mò, temé mè ká lè sagár seér aá lòu.

⁸ Mè né kɔ́ɔ́ ye, mvù mò lé naâ bí temé lè bɔ́ɔ́ yulá. Mè lé naâ cí nyamé ndo, ye temé nde né bí lè mé njéh yilí weh. Mé njéh mene, mè nyàmè cú, mè né seér lòu samé.

⁹ Mè dé yulá-temé biì sàmè ñgwéh, mè samé seér aá, ye bí mé njéh kweéh seér aá temé ma. Lòu sam, mvù mò hèllè lé bí veên bó ná ñgwêh; Càṅ mé yulá-temé biì hèllè bɔ́ɔ́ seér né seé.

¹⁰ Yulá-temé dé Càṅ né yeé môn. À temé nùàr kweéh seér yeé mé njéh, te nùàr nde ye yili yuo.

Sâ nùàr a, té mbaá nyàmè kú. Yúlá-temé de wôŋ, nùàr mé njéh ku seér né cio.

¹¹ Bí néné ngwéh ye, yúlá-temé bìi hèllè baá seér kènê njèh seê beè Càn wa? Yúlá-temé sâ lé naá seêr bí temé ter jógó kwaá, nùà kàn baá sòn seèn mé be seèn se. Veéh lé naâ bí sie, bí sòm kwaá njií nùà veên hiín, bí gwaán seér cu ngòr mò, bí né teèn bógó, ye te nùà hèllè ñene gèr mé njéh. Sâ doŋ, bí tueé ñagá né sòn bìi, ye be bìi teèn sam ma.

¹² Mè tueé bí, mè lé naá menè bí mvù dé jomò nyagá njií, lé felè nùà veên doô ná ngwêh; lé felè nuaá mé à naâ bú veên boó, ná ngwêh ndo. Lé naá seêr ye te bí ñene ko mé yilí Càn, ye bí né béh gwaán.

¹³ Bí yeé baá ñené koó, yo béh hên taré cu né mé njéh ndo.

Mé dé sâ gí lòm ngwéh, béh tétég samé cu né mé vógó-temé Tîte. Lòu sam, ye bí né lom nyí yo mé gècên mene boó taré.

¹⁴ Sâ tueé né ye, púnò mé mè lé naâ toò seèn mé yilí bìi punó doô, lé naâ teèn yilá, ye né ngòr gècên, wa né faá ngòr gècên mé béh lé tueé naâ bí ma.

¹⁵ Lòu sam, à lé naâ ké yoòr bìi waá, bí bene nde bú faá nùàr no kwa weh, bí né tie faá cí no ngweé. À né cí munó njií, vógó-temé boó bú njèh.

¹⁶ Mè né lom mé vógó-temé dé gècên ndo, ye mè né kwàgà bìi yieé.

Be haâ

¹ Bò nùàr mò, béh ye te bí ñene ko húóm-temé Càn mé né ké Masedínà lètenè bò Yeésò bò ndo.

² Bó lé naâ gèr faá gèr no ñené; mé njéh mene, bó lé naâ yoòr yoló kwaá njií, bó mé njéh samé seér cu lòu. Bó né mene bò saám bò, bó kàgàlòn seé Càn haá lom mé be fà.

³ Mè tueé bí, njèh faá há-be no, bó lé naâ mé terrebe bòn mene haá, bó né ménâ mé kàgàndòn bòn haá yogó keéh.

⁴ Bó né cu béh teèn lòu boñ yií, ye béh há bó ceér, te bó yií be te seé sâ ndo, te gam bò Càn bò ké Judê ma.

⁵ Dé sâ yogó keéh cu baá-re faá béh lé naâ munó no: bó lé jògò temé kwaá njií naâ mé Fehtoò beèh, bó kwaá njií mé béh ndo, bó kwaá njií lom faá Càn gwaán nê no.

⁶ Béh Tîte hèn boñ kuú né dé cî, ye bú a, kúkùr seèn, à ndé cú ké lètenè biì, te seé mé à lé ban lòò naâ doò, nde den méménâ; bú a, ndé bílí wèh kàgàlòn dé biì ndo ma.

⁷ Mè né koó ye, bí né gi te seé Cànge ngulí, bí mé Yeésò kwaá njií né temé cén, bí né njèh koó, bí né tueé koó ndo, bí te seé Cànge tegé né lòu, bí né mé temé beèh lè. Sâ mo né mân, bí ngulí yuò kélâ mé te seé kàgàlòn mene, bí haá lom be fà doón.

⁸ Mè bí lòu tágá ngwéh ndo; sâ mè ye te bí ke weh yoòr bò déi, bí feh keéh gèh dé mé gwaân biì né yieé.

⁹ Lòu sam, bí né gi húóm-temé Fehtoò beèh Yeésò kɔ́. Nùà sèsám né bú. Mé njéh mene, à lé nùà saám ña seér naâ felè biì. Njua mé à lé naâ ménâ bɔ́, te bí nde ye bò sèsám bò mé saám seèn hèllè ñaá.

¹⁰ Mɔ né mân, mè dé mò ye: seé mé bí lé ban loò naâ nyèmà léilê hên, bí bó ndé dèn mé njéh toò. Bò toò jògò bò te seé hên lé naâ bí; bí lé seé hên gwaán logó naâ kɔ́.

¹¹ Bí tégé cú teèn mé terreb te seé sâ mboón, faá bí lé ye bí nde né bɔ́ nɔ. Bí kwa mene kei, bí há cí.

¹² Lòu sam, njií mé bí kwa keéh né beè, mɔ bí né Càṅ mé vógó-temé mene haá, à nde né weh. Mɔ bí mé njéh beè sam, Càṅ túé ṅgwêh ye bí há nyí ndɔ.

¹³ Bí té mùnò, ye béh ba né bí lòu, te bí die saám felè bò déi. Sam, mè ye te bí bó den seér kèi cén.

¹⁴ Kènê bí né mé njéh beè, bí há bòó mé njéh sam teèn. Lòu mé bí mé njéh sam cuú, te bó ndeè gam bí teèn te den gi kèi cén.

¹⁵ Te mvù Càṅe né ménâ nyagá den ndɔ, ye: «Nuaá mé lé naâ yáb kókoó kwa lé túnú ná ṅgwêh.

Nuaá mé lé kwaá naâ ṅgób lé cùè ṅgwé ná ṅgwêh ndɔ.»

Tîte mé bò mbeí déi fà

¹⁶ Kùsèm Càṅ Dueè. À lé bɔ́ naâ kɔ́ te Tîte nde ye bí mé temé seèn mene gam, à teèn bogó lom dé bogô faá béh nɔ!

¹⁷ Béh yeé baá bú dua ye bú a, ndé ké yoòr bìi, à gwaán ndo. Sâ à lé toò baá giì mé kàgà-ndòn sâ lè.

¹⁸ Béh ye te bô nuaré déi nde koo. Nùà sâ, bô gwà Càn bô né yeé bú keí, ye à né seé Njàgà Bagaà bôó huóm.

¹⁹ Béh bú mé dé cén sâ témá cégé ngwéh, bô gwà Càn bô lé balé som cuù naâ bú koo, ye te béh bó go, à bilí gam béh kàgàlòn teèn, te húóm-temé Fehtoò beèh ñené ñagá mé njéh, te bô nùàr ñene ko teèn, ye temé beèh né yoòr bòn ndo.

²⁰ Kàgàlòn sâ né kàgàlòn mé yilí, béh né lom bú ke nyegé, te nuaré déi béh teèn nàm cú;

²¹ te béh yuo bô gècên bô beè bô nùàr, dèn lòm ngwéh beè Fehtoò beèh.

²² Béh né cu bó òm beèh déi jomo som kwaá, te bó bó nde. Béh lé naá giì nùà bú sâ kweé nyegé, temé seèn cu doóné né te seé Cànje. Temé seèn kènê né cu yoòr bìi ndo, à teèn tegé ñeí seér né dé tegé.

²³ Dé Títe, à né mbeí seé mò, béh bú seé bôó yeé koo, te gam bí. Dé bô fà bô jomo seèn doò, bô gwà Càn bô tema né bó koo. Bô nùàr nde né bó ñené, bó seén *Kristò.

²⁴ Bí fèh kék be gwaân felè bô nùà hèn, te bô gwà Càn bô mé lé temà naâ bó doò ñene ko teèn, ye né gècên, béh felè bìi mbaá sàgàr kú ngwéh.

9

Be haâ mé vràb mene

¹ Gàmm mé béh nde né mé bò Càṅ bò ké Judê temá njií doò, né gi tieè biì, kò mè nyagá soó cu bí lòu wa?

² Mè né gi kóó ye bí lé gwaán naâ kóó, ye bí nde né bó gam. Mè mé njéh ké toò bò Masedínà bò punó gi aá kèn ndò, ye bó a, bò mbeí beèh ké Akayî né lom te gule, wa bó lé kàgàlòn sâ bilí duóóm naâ nyemà léilê ma. Bò Masedínà bò yeé nde ṅweé njií mân, bò nùàr ṅún sagár gi ye bó nde né be teèn yí ndò.

³ Mè bí Tîte bó bò mbeí hên tema njií kuú né dé cî, ye te bí nyegé kwaá gi bò njèh doón doó. Mò béh ndeè waà baá, te bó mè nyeén mé púnò mò hèllè siè cú. ṅweéh mè lé naâ tueé ye bí baá gi te gule mà.

⁴ Mò sam, béh bò Masedínà bò ndeè né waâ, kàgàlòn hèllè née bilí ṅwéeh ye, sâ mè nde né njolò bòòn gulí. Mò né môn, sé tagá bí wa?

⁵ Mè yeé ṅene aá ménâ, mè ye, kò mè bòn bò tagár bò hên, ye bó a, kélá toò, bó ndé kàgàlòn mé bí lé naâ tueé sâ bilí kwaá ma. Mò né mân, sâ mè ndeè né waâ, mè kwa ye, bí lé naâ mé vógó-temé mene haá, bó lé bí lòu bá ná ṅwêh.

⁶ Bí kóó ye: nuaá mé dobo né ṅóób doón kwa cu nde né ṅóób; nuaá mé dobo né ṅún, nde né ṅún kwaá ndò.

⁷ Sâ nùà kàn a, há ká mé kàgà-ndòn seèn, bó té bú lòu bá. Bú a, té lòu há nyàmè ndò. Lòu sam, Càṅ gwaán kela né dé nuaá mé haá ṅulí né lòu.

⁸ Mè tueé bí, Càṅ né Càṅ ṅùlù, à né mé terreb dé bí njèh doón haá larê, te njeré déi bí sám cú,

te bò njèh fu bí beè, bí boó laré seé bebagaà mé njéh cu δοῶν.

⁹ Né te mvù Càṅe ménâ nyagá den ye:
«Nùà bagaà né yeé bò saám bò be haá.

Húóm-temé seèn né dé cu δοῶν.»

¹⁰ Càṅ nuaá mé né yeé nùà kíé-boór gèh njèh haá, né bú yáb haá, nde né bí ménâ haá ndo, te beè biì merré den lòu, né mé tàb be fà waá ndeé,

¹¹ né bí wulú, bí né bò déi teèn haá. Kàgàlòṅ mé bí nde né bò nùàr beè haá keéh sâ nde né bó yoòr huóóm, te bó seén Càṅ mé njéh.

¹² Bí kóo ye, kàgàlòṅ mé bí nde né haá sâ nde né bò Càṅ bò gam. Dèn lòm ṅgwéh bú sâ; bò nùàr ṅgún nde cu né Càṅ mé njéh seén ndo.

¹³ Há-beè bí sâ nde né feh keéh ye bí né bò ṅgwé-tie bò, bí né Njàgà Bagaà *Kristò mé temé cén sie ma. Mo baá ménâ, te bò nùàr seén laré Càṅ, bó ye bú a, bí bó njèh haá naâ be fà, bí né bò nuaré déi ménâ haá ndo ma. Bó nde né bú ménâ vra.

¹⁴ Bó nde né bú felè biì dua, temé boòn jɔɔ le yoòr biì, ye lòu sam, bí lé naâ mé fùgò beè Càṅ kuú, dé tueê sam, wa bí lé naâ bó mé njéh gam ma.

¹⁵ Kùsèm, béh sén bílí Càṅ Dueè; be mé à lé naâ béh haá doò dé meè sam.

10

Pôl gwaán né sòn seèn tueê

¹ Né mè Pôl, mè né mé bí tueé njíí. Bí ye, mo mè né ká kwarè biì, mè né nùà dolê; mo mè kwarè

bii sam cuú, mè ña nùà salê sé wa? Sâ kúkùr, mè bí bɔŋ né mé húóm-temé *Kristò nùà dɔlê.

² Bí kwéh sér dene bii, te mè ndeè waà ké yoòr bii, mè ñaŋ cú. Bò nyeén bò déi né ké lètenè bii tueé go, ye mè bɔɔ yeé seé *wôn sé wa! Mè tueé bí, mè nde né bó seé weh, mè né gi mé terreb ménâ bɔɔ teèn.

³ Dé môn, né môn, béh né gi mé yo bò wón bò yoòr dág; ñhèh cén, béh gèh seé dé nùà wôn mé ñhèh bó ñgwéh.

⁴ Bò ñhèh taáb dé beèh mé béh né taáb mé ñhèh lieé, faá dé wôn no sam. Bó dé bɔɔn né mé terreb Càn teèn. Né mene gbàŋ, béh nde né mé ñhèh ñaré som. Béh mé ñhèh ñaré yeé bò mùnò nyenyenê ndo.

⁵ Bò ñhèh púnò mé né ceér Càn soló tená dɔɔŋ, béh nyoló som yeé mé ñhèh, te bò nùàr ñene keéh gècèn Càn. Né mene mùnò bò nùàr, béh né gi ka Kristò sie kwaá ñjii.

⁶ Béh baá lom kènê te gule. Mo bí né sòn beèh ñgweé, béh nde né bò dúágá-tie bò seé weh.

⁷ Ñgweéh bí ñhèh ñene lom né kèb cieè mà. Mè tueé bí ndo, mo nuaré déi ye nyí né nùàr Kristò, sâ bú a, kó nyégé bagasé ye mè Pól, mè né nùàr Kristò ndo.

⁸ Mo mè né mene bí terreb mé Fehtoò beèh haá naâ mè saán keéh, mè fegùli kwá ndé ñgwéh. À lé mè haá naâ ye te gam bí; à túé ñgwéh ye mè a, ndé bí mé ñhèh sie ñaré.

⁹ Mè gwàn ñgwéh mé veéh sie bí mé bò mvù mò.

¹⁰ Wanɔɔŋ, bó né felè mò tueé ye: mo Pól nyagá ñjii né béh ñhèh lòu, à né lom ñhèh tueé

jelá dé gècên. Á sâ, mo à baá ká lètenè beèh mé feh seèn, à né lom yuaásé, ηγòr sònò seèn táré bèh ndo.

¹¹ Mè tueé bí, nuaá mé né ménâ tueé δοόη, bú a, kó nyégé bagasé ye: béh né mene ká dàb, njií mé béh né lòu nyagá δοόη, mo béh baá ké kwarè biì, béh βοό nde né cí.

¹² Lètenè βοòn sâ, bò déi né tueé go ye bó né bò kokoò bò, bó né keèn ηgeré. Béh mé bó ηgéré njí ndé ηgwéh. Bó mòu coré né mé be βοòn, bó né feh βοòn mé njéh me. Né bò tándugó.

¹³ Dé beèh, mòu mé Càn ye béh wá teèn, béh kélá kéh ndé ηgwéh, béh bò nùar saán keéh lom né seé mé né beè beèh. Càn lé béh mé njéh tema njií naâ mé ké lo biì mene.

¹⁴ Cu mé béh lé naâ ké lo biì mé Njàgà Bagaà felè Kristò waá, béh lé mòu Càn sèlà kéh ná ηgwéh.

¹⁵ Béh mé seé nuaré déi mbaá púnó wèh ndé ηgwéh. Béh ndèm kwaá seér né yoòr biì, ye bí nde né temé yoòr Kristò mé gècên mene kwaá yaám njií, te seé beèh yam ké lètenè biì faá Càn tor kwaá né béh no.

¹⁶ Te jomo sâ, béh kwa ye ceér, béh se nde mé Njàgà Bagaà te bò lò dé ké toò ndo. Dé beèh, te seé mé bò déi βοό kwaá né κοό, béh teèn púnó yílá ndé ηgwéh.

¹⁷ Né gi te mvù Càn η nyagá den ye: «Nuaá mé gwaán né punô δοόη, bú a, púnó mé yilí Fehtoò beèh.»

¹⁸ Mo sam, βοό mé né seé βοòn mé be βοòn seén, Fehtoò beèh njolo teèn kè njí ndé ηgwéh.

À njolo ke njií seér nde né yoòr nuaá mé né bú yoòr yilá.

11

Pôl bó bò mbòṅ tebê dé nyeên

¹ Bí ṅgwé-re, kènê mè nde aá ṅgòr kùlù tueé, bí yóló ká biì môn.

² Mè tueé bí, bòó mé bele yeé bí doô, mè né huer mé bó ṅgwa, mè huer kuú né mé temé Càṅ. Mè kulu kwaá gi aá bí dé *Kristò kèn, mè ye te bí den lom ṅagásé faá mbò yàgà mé né yo seèn jolo nɔ, te mè coló njií bí gwà siib, sâ bí née ṅagásé ye.

³ Veéh né mè sie, ye nuaré déi sé waà né, bele se sɔm bí temé yoòr Kristò, faá sàb tánàgà lé naâ Evà bele leér sɔm nɔ.

⁴ Mè lòu túé ṅgwéh, bò nuaré déi né yeé ké lètenè biì waá, bó né bí Yeésò dé hiin feh mé Yeésò dé beèh sam; bó né bí cúcuí dé hiin feh mé bí cúcuí hèllè kó ṅgwéh; bó feh bí Njàgà Bagaà dé hiin mé dé beèh sam; bí né tie teèn felá njií. ṅgweéh sâ bí félá nyégé ká bagasé mà.

⁵ Bí munó né kɔó, ye bò nùà hèllè né bò mbòṅ tebê dé kokoô; mè né dé mò kɔó ye, bó mè yógó ṅgwéh.

⁶ Mè la mene túé nágá kó ṅgwéh, dé njèh kɔô, mè né kɔó ye mè né ṅàṅ teèn. ṅgweéh béh lé naá giì bí dé sâ feh nyégé mà.

⁷ Cu mé mè lé naâ ké lètenè biì Njàgà Bagaà Càṅ se, mè lé kàgàlòṅ beè biì wèh bèh, mè lé

leéb suagà naâ doó, ye te bí ter yuo seér koo. Sâ mè lé boó saab naâ lòu wa?

⁸ Ngweéh mè lé kàgàlòn sieé weh seér naâ beè bò Yeésò bò te loó dé hiîn, te mè nde ye bí gam mà.

⁹ Ké lètenè bìi sâ, mè lé kàgàlòn beè bìi dùà ná ngwêh. Bò njií mé lé naá giì mè saám, bò Yeésò bò ké Masedínà lé waà naâ koo, bó haá mè. Mè lé nuaré déi seé beè há ná ngwêh, mè nuaré déi seé beè há ndé ngwéh ndo.

¹⁰ Felè ngòr hèn mè né lom sagár dé gècên, ye te tàbè Akayî hèn doôn nuaré déi mè gèh vógó-temé hèn lè lùagà sòm ndé cú, mè bí mé gècên Kristò lè tueé gi aá.

¹¹ Sâ mè mân tueé né dé kei wa? Mè bí gwàn cú wa? Heè ceè, Càṅ né koo ye mè né bí gwaán!

¹² Faá mè né mé bí boó hèn, mè boó den nde né ménâ, te bò mbònṅ tebê dé nyenyeên hèllè ceér punô kwà cú, te bó túé cú ye béh bó né mé seé kèi cén ndo.

¹³ Mè tueé bí, bò mbònṅ tebê dé nyeên ceré né bò sâ bò! Bó den né mbaá, bó né bò mbònṅ tebê Kristò ṅaá seér, bó né bò nùàr mé njéh bele go.

¹⁴ Mò bó né mene mân boó go, bú a, té bí ndègè, cu déi *Sátàn mé feh seèn né yeé faá cili Càṅ dé ṅagâ nò ṅaá seér.

¹⁵ Sâ mò Sátàn né yeé mân boó, sé tagá bò seé bò seèn wa? Bó nde né faá bò seé bò dé gècên ṅaá seér ndo. Kwá noón, lòu ju tenâ, Càṅ bó seé weh nde né mé seé boòn hèllè.

Gèr mé lé naâ Pôl kwa

16 Mè né cu tueé: nuaré déi a, té mè nùà kùlù yílá. Á, mo bí ye mè né nùà kùlù, sâ bí wèh mè faá nùà kùlù sâ nɔ, te mè punó weh teèn.

17 Fehtoò beèh mè dé hên kɔó túé ηgwéh, seé kùlù mò sâ ye mè a, púnó ménâ punò.

18 Mè punó né mé njéh faá bò nuaré déi punó né mé *wón nɔ.

19 Nηweéh bí né gi bò kógòn bò mà. Bí bò kùlù bò yolo kɔò naâ he?

20 Bó doóm seér mene bí lòù, bí ηa mene kwer, bó né mene bí bò njèh beè bele yieé, bí né gi yoló kɔó; bó seb mene bí lòù, bó né mene bí be njòlò yíí, beè bìì huom kela seér yeé cí.

21 Fegùlì wula mè! Béh yua sela baá-re ndɔ, wanɔónj béh sé lé naâ mân boó mà!

Bí kwá mè tueé bí ηgòr kùlù: Kènê mè punó nde aá faá bòó mé né punó sâ. Mo nuaré déi baá mé njeré déi punó, mè nde né ménâ punó taré ndɔ.

22 Bó ye, bó né *Hebreêh. Mè tueé bí, mè né Hebreêh ndɔ. Bó né *Iserála, mè né taré Iserála. Bó né bò ndùté ndùtù Abrahâm, mè né ndùté ndùtù Abrahâm ndɔ.

23 Bó ye, bó né bò seé bò Kristò, mè né taré nùà seé Kristò. Mo bó ye tútueè, mè né bó mé seé sâ boó yɔgó. Mè tueé aá kèn, mè tueé né faá nùà kùlù sâ. Nηweéh seé lé tema kelà naâ mè mé bó wa?

Ké gwà cibì lé den kelà naâ mè mé bó.
Bó lé mé tou mbalé kelà naâ mè mé bó;
te cio cíí lé naâ mè.

24 Nηgága yulà tagár cùòb tárenèà, beè bò *Jûf

kàn mé kán, lé naâ mè kwaá. Lé kwaá naâ mè mbei tîn.

25 Bò Rôm bò lé naâ mè lobo. Bó mè lobó naâ mbei tagár.

Bó lé naâ mè mbei cén tóbé.

Bàtô mè te ndèndèn nòmò su yíi mbei tagár.

Mè nde cén déi cer bilí mé dùà mene gùm cieê.

26 Mé gò dé gulè cu dój, gèr mè ló ngwéh.

Né mene dùdùà, gèr.

Né mene ceér dueè, bò yíb wúlá-feèh bò.

Né mene beè bò Jûf, gèr.

Né mene beè bòó mé Jûf sam, gèr.

Né mene lelò, né mene yeya, gèr.

Né mene dùà te ndèndèn nòmò, gèr.

Né mene beè bò Yeésò bò dé nyeên, gèr.

27 Njèh faá núr seê nɔ, mè lé naâ ngweé.

Lóm goô ye, júée nyí.

Nyúá mé cùè né njèh bòó.

Yáb joloò né sâ. Dùlù né sâ.

Saám cògò ye, kéh nyí.

28 Mè kulá caá nde né mé ngei, cieé dój felè bò Yeésò bò bèh kàn mé bèh kân temé mè lè diè ngwéh.

29 Mɔ nuaré déi yua te ceér Càņe, mè yua taré ménâ. Mɔ nuaré déi die yila baá te veêne, né mè lè bɔgó.

30 Mɔ sé la né mè dé punô haá, sâ mè punó nde né te njií mé né yuaâ mò tueé.

31 Càņ Tele Fehtoò beèh Yeésò né kóó ye, mè nyeén túé ngwéh. Kùsèm seèn.

³² Cu mé mè lé naâ ké Damâs, sâ Arétàs né mgbè kɔ́. Ngómna te tàbe seèn lé naâ bò sójì ké sònò kágà kwaá tená, ye bó siè mè sieè.

³³ Bò Yeésò bò lé naâ mè lè sɔɔ yíi kwaá, bó segé sɔm keéh mè te lón bɔ̀gò, bó kwaá keéh mè ké cie, te mè nde ye beè seèn mvelé yuo.

12

Njii mé lé naâ Pól njolò ñené yuo kelá

¹ Mè nde né punó, la mene gám ñgwéh, mè punó nde né môn. Mè kènê punó nde aá mé vuú felè Fehtoò beèh mé lé naâ njolò mò ñené yuo kelá.

² Mè né nùà Kristò déi kɔ́, né mè. Lan baá nyèmà yulà cùòb nèà mé Càn lé weh njii naâ mè ké ter te vulúu, jomo sâ, mè suaga cuù ye. Kɔ ñgweé, mé gècên mene, mè lé naá-re ké ter sâ ñaá wa, né-re vuú lé ñené naâ mè njolò kɔ́ wa, mè kó ñgwéh. Càn kɔ lom né dé sâ kɔ́.

³ Mè tueé cu né ye, mè né kɔ́ ye, mè hèllè lé naâ ké mbar Càn ñaá waá, mè né cu tueé ndɔ ye, kɔ ñgweé mé gècên mene, mè lé naá-re ké ter ñaá sâ, wa né-re vuú lé ñené naâ mè njolò kɔ́ wa, mè kó ñgwéh, Càn kɔ lom né dé sâ kɔ́.

⁴ Bò ñgòr mé nùàr fèlà kòmò ndé ñgwéh, mè lé naâ ké teèn ñgweé; né jolo mé nùàr tueé ñgòr sâ ndɔ.

⁵ Mè punó lom nde né mé mè nùà Kristò hèllè, mè mé dé felè mò púnó ndé ñgwéh. Mɔ mè nde né mé dé felè mò punó, kɔ mè punó seér felè bèh yuyuaâ mò.

⁶ Mɔ mè tueé mene ye mè nde né punó, mè nùà kùlù sam, mè tueé yíí né teèn. Mé njéh mene, mè gwàn ngwéh punò, te bí mè weh lom faá bí né mè ñené, bí né mè ngweé nɔ, te mè beè biì nùà koò mé vuú mò hèllè ñá cú.

⁷ Mè tueé bí, felè bò njií mé Càn lé feh keéh naâ mè ðóŋ, mè sé naâ nùà púnò teèn ñaá. Njèh cén, Càn nde mè haá seér cu gèr te den yoòr mò faá ngwaga nɔ, njege lom mè faá seé *Sátàn nɔ, te mè bèh púnò hèllè kwà kék cú.

⁸ Mè lé naâ Fehtoò beèh teèn dua, mè dua bú mbei tagár, ye bú a, sòm mè njèh hèn yoòr teèn.

⁹ Ye mè a: mè né fùgò beè nyí kuú, mè kó cégé dé mò cí, nde né mè wulú; wa kɔ nùà baá yuaá, terreb nyí ñené ye yoòr seèn ma. Mɔ né mân, mè né lom mé vógó-temé dé gècèn, mè punó seér nde aá mé yuaâ mò hèllè lòù, te terreb Kristò kurú nyegé mè kóó.

¹⁰ Sâ kènê, mè samé seér nde aá mé yuaâ mò dé samê. Né mene séb, né mene núr, né mene bònò, né mene dà m gèr feh hihiné, mɔ né felè Kristò, mè samé seér nde né mé njéh dé samê. Lòù sam, kɔ mè baá yuaásé, te mè den ye tarésé.

Nyàmè Pól felè bò Korênt bò

¹¹ Mè né mene nùà kùlù mân ñaá ðóŋ, bí haá né mè sònò kóó. Ngweéh sòn mò sé lé tueé naâ bí mà. Mè sé né mene njèh mbaâ, bí kóo ye, mè ka bò mbòn tebê dudueèr biì hèllè sam.

¹² Bò seé mé né tueé ye, mè né mbòn tebê dé gècèn lé naá giì ké lètenè biì ñené, mè lé naâ fém mé cìè hihiné boó, mè né sèn kwaá, mè sèn kwaá lom dé fî.

13 Mè lé naâ bí hiín weh kwaá, mè weh kwaá bò Yeésò bò te loó déi hiín wa? Kò bí jue né-re yáb, dé sâ mè lé bí dé biì bié ná ngwêh, ye te bí kì cú. Ngweéh sâ mè lé saàb naâ lòu mà, bí kúlú njí-re biì dèh doó, bí té ndè.

14 Mè baá cu gò ké yoòr biì kaga; sâ baá dé mbei tagâr. Mò mè wa cuù mene ké yoòr biì, mè ka bí dé yâb kì ndé ngwéh. Mè gwaán kela né gum biì, njèh biì sam. Bò huaán njèh kóó fón bèh, te koó bò tele; bò tele fón seér yeé njèh kóó, bó koó bò huaán.

15 Ká beè mò, mò mè né mene bò njèh mò felè mò sòm gií, mè sòm bilí mé yòh mò mene te gam bí, nde né mè yoòr sagár. Mò mè né bí gèh dé hên gwaán, sâ bí temé yoòr mò sòm waga seér nde né lòu wa?

16 Bí kóó ye, mè lé bí yáb bié ná ngwêh ye te bí kì cú. Mé njèh mene, nuaré déi tué ndé ngwéh ye mè lé bí njèh beè bele weéh naâ lòu wa?

17 Á sâ, mè lé naâ bò nuaré déi ké yoòr biì temá njií; cén déi lé naâ bí njèh beè bele weh wa?

18 Mè lé ye Títe a, kúkùr ndé ké yoòr biì, mè sòm kwaá bú mbei déi jomo. Sâ bí ye Títe lé naâ bí njèh beè bele weh wa? Dé sâ ndóg! Njií mé mè lé boó naâ, Títe boó lom né cí. Te dene beèh toò biì, béh bú né mé temé cèn.

19 Kò ngweéh dàb baá teèn mé bí né munó den, ye béh toò biì hên tena den né sòn beèh wa? Sâ mè tueé bí, bò mbei mò, cí sam. Béh tueé né dé beèh toò Càn faá *Kristò gwaán nè nò. Sâ doón béh ye te bí kwaá yam njií gi temé yoòr seèn.

20 Mè né veéh ye, mè sé ndeè wa né ké yoòr biì, mè bí faá mè né gwaán nò, kwà ngwéh; bí

mè faá bí né gwaán nɔ kwà cú wâ? Lòu sam, mè né jógó mé huer ké lètenè biì veéh; mè né sà bô kèrrè mé séb veéh; mè né júéb bô púnò mé ngare veéh ndɔ.

²¹ Mè né veéh ye, mè sé ndeè wa né ké lètenè biì, mè gulí kuú mé bí, mè keré die toò Càṅ ndɔ. Sâ mè nde né mé yúé yueé kuú. Né felè bòó mé né lom veên bòó, bó temé kwéh sér ngwéh doó: bó né te veên jóú yilá, bó né yàgà bòó tobó gɔ, sár né lulí ndeé den, mè veéh né cí.

13

Bèh tagá cerê

¹ Mè nde cuú né ké yoòr biì ndeé, sâ baá dé mbei tagâr. Mɔ béh nde né ju dé kàn tená, kɔ bòó mé lé naâ ṅené né doó nùà fà mé tagár, faá mvù Càṅ tueé nê nɔ.

² Mè lé naâ bí njeré déi te gò mò dé jomò tueé. Bòó mé lé bòó naâ veên, mè lé naâ bó tagá, mè taga lɔ bò déi ndɔ. Mè né mene ká dàb mân, mè né cu bí tueé ye bí a, mɔ mè ndeè waà baá ké yoòr biì, mè nde né bò sâ bò gèr feh keéh.

³ Bí ye te bí sònò mò ṅene kɔ ṅòr *Kristò. Bí nde né ṅené ndɔ. Mɔ Kristò baá seé seèn lètenè biì bòó, à lòu yúa sér bèh, à taré seér yeé dé tarê.

⁴ Né môn, bó lé naá giì bú te toú faá nùà yuaâ nɔ fagá njií. Càṅ mé ṅgeér sam, à baá cu làn. Né mé terreb Càṅ. Béh bòó mé né yoòr seèn nyogó ndeé, béh né gi yuaásé môn ndɔ. Mé njéh mene, lètenè biì béh né làn faá bú nɔ. Né mé terreb Càṅ ndɔ.

⁵ Bí m̀ǹǹ nyégé mé feh bìi bagasé! M̀o bí né te ceér C̀ǹje ngulísé, bí nde né n̄ené k̀oó. Bí k̀o ngwéh ye Yeésò Kristò né te temé bìi wa? S̀a k̀o bí ka ngúlí ngwéh lòu, wancóŋ à né gi te temé bìi.

⁶ M̀è né ndem kwaá, ye bí nde né n̄ené k̀oó ye béh né dé beèh ngulísé.

⁷ Béh né C̀ǹ felè bìi dua, ye bú a, g̀am bí, te bí veên déi mé be k̀emà cú. Béh feh beèh mé n̄jéh cí ngwéh ndo, béh mé n̄jéh yueé seér né bí. Seé beèh la mene njolò bò ǹàr n̄ené ngwéh, béh dé s̀a táŋ ngwéh.

⁸ Lòu sam, béh gwaán lom né g̀ec̀en, béh bú g̀è jomo sì ló bèh.

⁹ M̀o béh né yuaásé, né béh yoòr lòu huóom seér, te bí taré seér k̀oó, bí den lom n̄agásé. Béh C̀ǹ dua yeé ménà.

¹⁰ M̀è né mene k̀a dàb, m̀è bí nyagá n̄jii né te m̀è ndeè waà, s̀a bí kweéh seér gi aá, m̀è bí lòu ndè cú. M̀è né k̀oó ye, C̀ǹ lé naà m̀è terrebe jege haá, à lé m̀è haá naà, ye te gam bí, à túé ngwéh ye m̀è a, ndé bí mé n̄jéh sie n̄aré.

¹¹ S̀a bí d̀en bá-re, bò ǹàr mò! Bí lègè l̀om tég te bí den n̄agásé, bí né l̀etenè bìi toó kuú. Bí d̀en mé s̀on c̀en, bí d̀en mé d̀olê ndo. Te C̀ǹ huóom-temé mé haá yeé d̀olê kurú nyegé bí.

¹² Bí bíé kú l̀etenè bìi mé huóom-temé Kristò lè. Bò Yeésò bò d̀oŋ ye bíé k̀éh bí ndo.

¹³ F̀ugò Fehtoò beèh Yeésò Kristò mé huóom-temé C̀ǹ a, k̀a sìè bí beè. C̀ucuí N̄agá a, k̀urú bílí bí d̀oŋ.

Mvù Ngòŋ Feê
Mambilla NT (Cameroon-Le Nouveau Testament en
mambila)

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cameroon Mambila

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source
files dated 13 May 2025
f0e8e7ba-c2cf-57f7-9a60-8ff0e792e158